

Herrer opnaa? Saa er Loven jo et ørkesløst Bogstav, og Lyendet maatte være tosset, dersom det ikke stillede en saadan Betingelse som den første. Seg vil overfor den ærede Justitsminister og den ærede Ordfører, der omtalte det sentimentale Spørgsmaal, sige, at det er et skrapt Vaaben i Lyendets Haand at kunne forlade Husbonden; dette skrapp Vaaben har Lyendet hidtil brugt, og jeg tillader mig at tro, at det har brugt det med et ikke ubetydeligt Maadehold. Seg skal atter tillade mig at minde om, hvad jeg sagde ved 1ste Behandling, at et Lyende i mange Henseender er voldgivet sin Husbond; det er under et personligt Tryk og i saa intime og private Forhold, at de Ting, der foranledige Lyendet til at forlade Ejenesten, meget ofte ikke af dette kunne omtales, og dette gjælder navnlig det kumlige Lyende (Afbrydelse). Sa, de Herrer skulle ikke se ilde til den Slags Argumenter, de høre ganske vist ikke Theorien, men Livet til. Hvad nu angaar det sentimentale Spørgsmaal, da skal jeg med Forngielse gaa ind derpaa. Det ærede Medlem pleier i Øvrigt ikke just at kaste saa megen Foragt paa det Sentimentale. Seg tror ogsaa, at det er med fuld Ret, at det har sin store Berettigelse i Mennekelivet (Afbrydelse). Sa, derom kan man disputere. Seg ser ingenlunde paa denne Sag alene med Forstandens Øie. I det Tilfælde, at man kommer til at skulle veie og vrage fra et rent Forstandsynspunkt, kan man jo komme til forskellige Udslag, men det vil i alt Fald ikke blive det, som jeg anser for at være det rette. Seg tror, at det Standpunkt, som det ærede Medlem for Veile Amts 6te Valgkreds (Buch) har stillet sig paa overfor Lyendet, er fuldstændig berettiget, idet han føler sig hendragen til her at stille sig i Stranden for de Smaas og Svages Interesser og Vel. Seg anser dette for fuldt berettiget, og jeg kan i den Henseende paa ingen Maade Andet end at støtte ham. Der var en enkelt Ytring af det ærede Medlem for Veile Amts 6te Valgkreds, som den ærede Ordfører havde særdeles meget imod, og det var den, at det ærede Medlem for Veile Amts 6te Valgkreds havde sagt, at Politiet ikke hjalp en Mand til at faae sine Penge. Jo, siger den ærede Ordfører, Manden kan anlægge Proces, og saa faar han sine Penge. Nei, om Forladelse! han faar ikke sine Penge, hvor der ingen Penge er, selv om han lægger Proces an; han faar kun sine Penge, dersom der er Penge, men saa faar han dem i alt Fald først efter Proces. Men det ærede Medlem for Veile Amts 6te Valgkreds talte ikke om, at Husbonden skulde faae Lyendet tilbage; thi han betragtede ikke Lyendet som en Kapital; men det var Lyendets Arbejde, han betragtede som en Kapital, og idet han siger, at Arbejdet er en Kapital, som Husbonden har gjort sig berettiget til at faae for en vis Tid, saa ere de to Ting parallelle, og man kan godt sige, at det er ligesom en Kapital, der

uretmæssig er unddragen Husbonden. Men hvorfor skal da Politiet mere hjælpe Husbonden til denne Kapital end til andre Kapitaler? Det Mærkværdige er imidlertid, at Justitsministeren atter i Dag har stadfæstet, at Politiet hverken kan eller vil hjælpe Husbonden til denne Kapital; Politiet vil ikke oplyse og efterfølge Lyendet; det skal Husbonden selv gjøre. (Stemmer: Ja, det er rigtigt!) Men hvad skal saa Loven til, naar den er etableret for Tilfælde, som ikke kunne skaffes til Stede? Husbonden skal selv skaffe Lyendet til Stede, og naar han nu stævner det, som der tales om af det ærede Medlem for Hishes Amts 4de Valgkreds (Schjorring), men Lyendet ikke møder, og Politiet ikke vil hente det, hvorledes skal saa Processen føres, og hvad Udslag skal den saa faae? Nei, hele den største Del af Loven, — det er ikke blot en enkelt Del af den — er malplaceret; den burde ikke have været der, saa vilde det have været en ganske anden Sag. De første Paragrafer om Fæstemandsinstitutionen og om Tredeimands Inddragelse i Forholdet kunde ogsaa jeg for mit Bedkommende gaa ind paa. Men paa den anden Side nærer jeg ikke de samme Betæneligheder, som det ærede Medlem for Veile Amts 6te Valgkreds, ved at lade Lovforslaget blive til Lov; thi jeg har den Opfattelse, at det er temmelig ligegyldigt i og for sig, men det er ikke ligegyldigt lige overfor Samfundet; thi det vil ikke bidrage til at gjøre Forholdet bedre, paa ingen Maade. I hvilken Grad det vil bidrage til at gjøre det værre, skal jeg ikke kunne sige, det vil først Livet vise, men jeg tror ingenlunde, at det vil være aldeles uden Betydning. Seg kunde derfor have mine Betæneligheder ved at stemme for Lovforslaget, som det er med dets Bestemmelser i §§ 7, 8 og 9, men jeg er dog ikke betant paa at stemme imod det paa dette Stadium. (En Stemme: Det er det sidste). Sa, det faae vi at se. Værdige Herrer ere saa veltalende, de havde meget bedre af at tage Ordet bagefter, saa kunde de i Sammenhæng fremsætte deres Mening. Dette vilde jeg finde mere hensigtsmæssigt og en lille Smule smukkere. Altsaa, jeg vil, som sagt nødig have disse Paragrafer, men af Hensyn til, at jeg tror, at de ere mindre væsentlige overfor Spørgsmaalet i det virkelige Liv, og da jeg i alt Fald ser, at det er ganske sikkert, som jeg har sagt, at det ligger i Lyendets Magt at unddrage sig Lovens Virkning, skal jeg ikke være imod, at de Herrer faae den lille Fornøielse at sætte deres Paragrafer igjennem.

Førgensen: Den ærede Ordfører forundrede sig over, at de, der nu talte imod Loven, ikke havde stillet Endringsforslag. Det forekommer mig dog, at der godt kan være Grunde, hvorfor man ikke har stillet sine Endringsforslag, men desuagtet udtaler sin Mening. Dels kan man blot